Lietas arhīva Nr. C-4425-19/2
ECLI:LV:RIRT:2019:0820.C33442519.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2019.gada 20.augustā

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Bernharde
ar sekretāri L.Moralesu-Harrisu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Aiviekstes ielā 6, /pers. A/pieteikumu par juridiska fakta konstatēšanu.

Aprakstošā daļa.

2019.gada 31.jūlijā /pers. A/ iesniedzis tiesā pieteikumu par juridiska fakta konstatēšanu.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējs ir dzimis /datums/, pieteicēja māte bija /pers. B/, pieteicēja dzimšanas apliecībā ieraksta par tēvu nebija. 1965.gada 31.jūlijā pieteicēja māte /pers. B/ apprecējās ar /pers. C/, dzimušu /datums/, pēc laulības reģistrācijas /pers. B/ pieņēma vīra uzvārdu "Ruža". 1985.gada 22.jūlijā /pers. C/ nomira. Pēc /pers. C/nāves pieteicēja māte bija vienīgā mantiniece, tomēr mantojuma lietu kārtot neuzsāka, bet pieņēma viņa mantojumu klusējot. Pieteicēja māte turpināja dzīvot tajā pašā mājā /adrese/. Māte turpināja kopt "/nosaukums/" saimniecību un pilnībā pārņēma visu iedzīvi kā faktiskā un vienīgā mantiniece. Mantojuma lieta netika uzsākat arī tāpēc, ka padomju laikos īpašumā nekustamais īpašums nevarēja būt. No Siguldas zonālā valsts arhīva izziņas izriet, ka līdz 1985.gada 22.jūlijam īpašuma ģimenes galva bija /pers. C/, bet no 1986.gada – /pers. B/. 2018.gada 16.novembrī nomira pieteicēja māte. Kad pēc mātes nāves pieteicējs vērsās pie notāres apstiprināties mantojumā, noskaidrojās, ka nekustamo īpašumu mantot nevarēs. Pieteicējs ir /pers. B/ vienīgais mantinieks.

Pieteicējs, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 288.panta pirmo daļu, 289., 290.pantu, Latvijas PSR Civilkodeksa 569.pantu, Civillikuma 3.pantu, lūdz tiesu konstatēt juridisku faktu, ka /pers. A/ māte /pers. B/ ir pieņēmusi 1985.gada 22.jūlijā mirušā /pers. C/, dzimuša /datums/, atstāto mantojumu, kas sastāv no nekustamā īpašuma /adrese A/, zemes vienības kadastra apzīmējums /kadastra apzīmējums/.

Tiesas sēdē /pers. A/ uzturēja pieteikumu un paskaidroja, ka māte nekustamajā īpašumā dzīvoja kopš īpašuma iegādes 1975.gadā, arī pēc vīra nāves turpināja tajā dzīvot, pati būdama pārliecināta, ka visi dokumenti ir nokārtoti un, ka viņa ir likumīgā nekustamā īpašuma īpašniece. Visu šo laika periodu māte veica nepieciešamos maksājumus par nekustamo īpašumu, tajā skaitā arī nekustamā īpašuma nodokļa apmaksu.

Motīvu daļa.

Civilprocesa likuma 289.pants nosaka, ka tiesa konstatē juridiskos faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot. Civilprocesa likuma 288.panta 3.daļa nosaka, ka tiesa konstatē ar citus faktus, kuriem ir juridiska nozīme, ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citu kārtību to konstatēšanai.

Lietas izskatīšanas laikā konstatēts, ka no Siguldas zonālā valsts arhīva 2019.gada 18.marta izziņas izriet, ka Rīgas rajona Baldones ciema 1983.-1985.gada saimniecību uzskaites kartītē ir ziņas, ka Baldones ciema nekustamā īpašuma "/nosaukums/" ģimenes galva ir /pers. C/ dēls, dzimis /datums/, ieraksts svītrots – miris /miršanas datums/, akta ieraksta nr.40. Turpat 1986.-1990.gada saimniecības uzskaites kartītē ir ziņas, ka Baldones ciema nekustamā īpašuma "/nosaukums/" ģimenes galva ir /pers. B/meita, dzimusi /datums/. Rīgas rajona Baldones ciema Tautas deputātu Padomes izpildkomitejas 1985.-1991. notariālo darbību reģistrācijas žurnālos, Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes 1985.-1996.gada notariālo darbību reģistrācijas grāmatās, 1993.-1996.gada testamentu grāmatās, Siguldas Valsts notariāta kantora uzskaites reģistrācijas grāmatās, Siguldas tiesas 1993.-2000.gada mantojuma lietu uzskaites reģistrācijas grāmatās nav ziņu par apliecības par tiesībām uz mantojumu izsniegšanu /pers. B/, /pers. C/ mantojuma lietas izskatīšanu un /pers. C/ testamentu.

Pieteicējs /pers. A/, kā bijušā nekustamā īpašuma īpašnieka /pers. C/ likumiskās mantinieces /pers. B/ dēls, vēlas uzsākt mātes /pers. B/ mantojuma lietas kārtošanu, kas ir par pamatu šāda pieteikuma iesniegšanai tiesā.

Tiesa konstatējusi, ka pieteicēja /pers. A/ radniecību ar /pers. B/ apliecina lietas materiāliem pievienotā dzimšanas apliecības kopija, kurā redzams, ka pieteicējs /pers. A/, dzimis /datums/, un viņa māte ir /pers. B/, dzimusi /datums/. Ar laulības apliecības kopiju ir konstatējams, ka 1965.gada 31.jūlijā /pers. B/ ir stājusies laulībā ar /pers. C/ un pēc laulības noslēgšanas ir pieņēmusi uzvārdu "/pers. B/". Miršanas apliecības kopija apliecina, ka /pers. C/ ir miris /miršanas datums/75 gadu vecumā. No miršanas apliecības kopijas redzams, ka /pers. B/, dzimusi /datums/ir mirusi /miršanas datums/.

Ievērojot minēto, tiesa secinājusi, ka bijušā nekustamā īpašuma īpašniekam /pers. C/ bija sieva /pers. B/. Un /pers. B/ ir dēls /pers. A/, kurš ir pieteicējs šai lietā.

Ievērojot minēto, kā arī to, ka lietas izskatīšanas laikā nav konstatēti iebildumi attiecībā par /pers. A/ pieteikumā norādītiem faktiem, tiesai ir pamats uzskatīt, ka lietā nav strīds par tiesībām, kuras būtu izšķiramas tiesā prasības kārtībā, tādēļ nav šķēršļu fakta konstatēšanai sevišķās tiesāšanas kārtībā.

Lietas izskatīšanas laikā noskaidrots, ka bijušā nekustamā īpašuma īpašnieka mantinieki likumā noteiktā kārtībā un termiņā nav

iesnieguši pieteikumu par apstiprināšanos mantojuma tiesībās uz /pers. C/ atstāto mantu.

LR likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 1.panta 2.daļu, mantojuma tiesiskās attiecības, ja mantojums atklājies pirms 1992.gada 1.septembra, kā arī īpašuma un citu lietu tiesību iegūšana un realizēšana laikā līdz 1992.gada 1.septembrim apspriežama uz to likumu pamata, kas bija spēkā līdz 1992.gada 1.septembrim, ciktāl šis likums nenosaka citādi

Latvijas PSR Civilkodeksa (kas bija spēkā /pers. L/ nāves brīdī) 569.pantā bija paredzēts – mantojuma iegūšanai nepieciešams, lai mantinieks to pieņemtu. Mantojums tiek atzīts par pieņemtu tad, kad mantinieks faktiski pārņēmis mantojamo mantu savā valdījumā vai pārvaldīšanā vai iesniedzis mantojuma atklāšanās vietas notariāta kantorim iesniegumu par mantojuma pieņemšanu.

Civillikuma 691. pants nosaka, ka gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. Savukārt Civillikuma 693.pants nosaka, ka mantiniekam jāizsaka sava griba pieņemt mantojumu gada laikā no mantojuma atklāšanās dienas, ja mantojums atrodas viņa faktiskā valdījumā, tad nepieciešams faktu par mantojuma pieņemšanu konstatēt tiesā.

Tiesa uzskata, ka lietā konstatēts mantojumu pieņemšanas fakts, proti no Baldones novada domes 2019.gada 15.maija izziņas izriet, ka /pers. B/, personas kods /personas kods/, kuras pēdējā dzīvesvieta ir /adrese/ (bijusī adrese /adrese/) no 1975.gada 19.decembra līdz 2018.gada 16.novembrim ir bijusi pierakstīta (deklarēta), dzīvojusi un apsaimniekojusi īpašumu "/nosaukums/".

Lietas izskatīšanas laikā pieteicējs paskaidroja, ka pēc /pers. C/ nāves nekustamā īpašuma apsaimniekošanu pārņēmusi /pers. B/. Pieteicējs arī uzaudzis nekustamajā īpašumā. Pēc /pers. C/nāves pieteicējs kopā ar savu māti turpināja dzīvot nekustamā īpašumā, pastāvīgi to kopa un uzraudzīja. Tāpat pieteicēja māte veica nekustamā īpašuma nodokļu maksājumus.

Pie šādiem apstākļiem /pers. A/ pieteikums uzskatāms kā pamatots un apmierināms.

Fakta konstatēšana nepieciešama mantojuma lietā, jo ir nokavēts likumā noteiktais termiņš, lai apstiprinātos mantojuma tiesībās. Citādā veidā konstatēt minēto faktu nav iespējams.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.pantu, 97.pantu, 193.pantu, 194.pantu,

nosprieda:

/pers. A/ pieteikumu apmierināt.

Konstatēt juridisku faktu, ka /pers. A/, personas kods /personas kods/, māte /pers. B/, personas kods /personas kods/, ir pieņēmusi vīra /pers. C/, dzimuša /datums/, miruša /miršanas datums/, atstāto mantojumu.

Fakts konstatēts mantojuma tiesību jautājumu kārtošanai.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese S.Bernharde